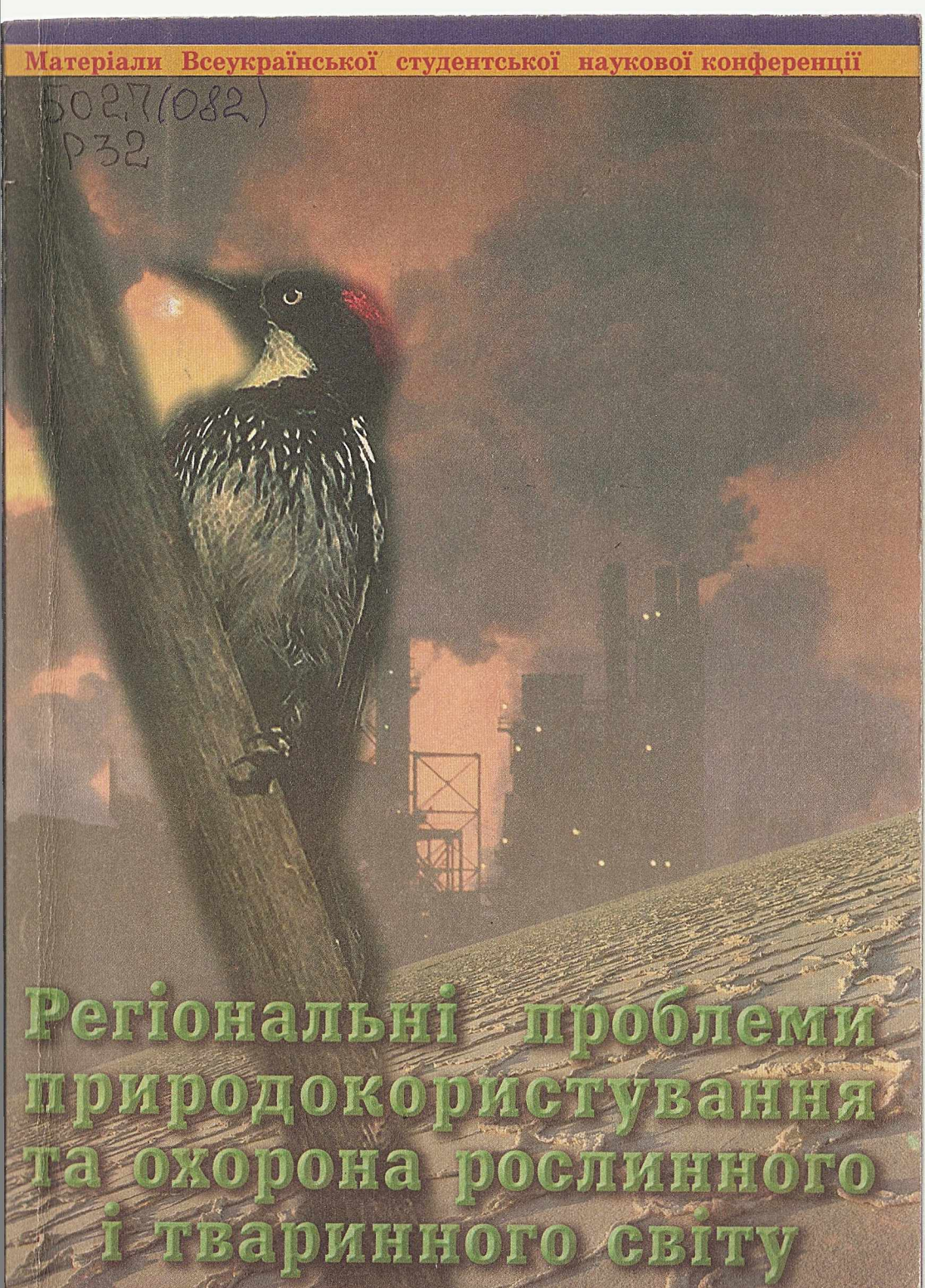

502.7(082)
P32

A woodpecker with a red crest and black and white striped body is perched on a tree trunk. In the background, an industrial factory with several tall chimneys is visible against a hazy, orange-tinted sky, suggesting a sunset or sunrise. The foreground shows a textured surface, possibly a roof or a large log.

Регіональні проблеми
природокористування
та охорона рослинного
і тваринного світу

ЗИМОВЕ НАСЕЛЕННЯ ПТАХІВ ДЕЯКИХ ПАРКІВ МІСТА КРИВИЙ РІГ

*Листопадський М.А., Коцюрuba В.В.
Днепропетровський національний університет,
Криворізький державний педагогічний університет*

Матеріали зібрані в осінньо-зимовий період 1998-1999 років в парках імені Богдана Хмельницького (63 га) та "Молодіжний" (9 га) міста Кривий Ріг. Всього проведено 33 щотижневих відносних маршрутних обліків в обох парках та близько 132 годин спостережень. Площа обстежених стаціонарних ділянок - 72 га.

Парки знаходяться в місці проникнення природних насаджень та штучних лісопаркових зон урочища Соцмісто, в безпосередній близькості до ставків, створених на місці балки Червона. Умови функціонування парків майже ідентичні, зосереджені вони серед густонаселеної селитебної зони з густою транспортною сіткою (швидкісний трамвай, тролейбусні та трамвайні лінії, автошосе). Вік деревних насаджень парків - до 60 - 65 років в парку "імені Б.Хмельницького" та 45-50 років в парку "Молодіжний". Характер деревних насаджень та видовий склад дерев і чагарників досить близький і налічує понад 40 видів.

Зареєстровано 23 види птахів, який відносяться до 5 рядів та 11 родин. Конкретно по рядах: Falconiiformes - 1, Charadriiformes - 3, Columbiformes - 2, Piciformes - 2, Passeriformes - 15 видів. Домінують по чисельності та кількості видів представники ряду Passeriformes. При цьому в парку "Молодіжний" нами відмічено під час обліків тільки 11 видів (4 ряди, 8 родин).

Перебування в парку "імені Б.Хмельницького" *Larus ridibundus*, *L. cachinnans*, *L. canus* пов'язане з ставком в південній його частині.

На протязі осінньо-зимового періоду в населенні обох парків переважають представники родини воронів (до 63,6 % населення). Серед них домінує грак (до 52,2%), дещо нижче чисельність сірої ворони (до 3,46 % від населення). Чисельність сороки, сойки нижче. Серед інших видів високу чисельність мав польовий горобець (до 14,43% від загального населення птахів) та велика синиця (близько 10%). Концентрація хатнього горобця спостерігалась серед спортивних споруд та на ділянках поблизу вулиць (2,9% від загального населення птахів). В структурі населення птахів обстежених стаціонарів близькі показники, але в парку "Молодіжний" серед видів домінуючої за чисельністю групи виступає сизий голуб, який залітає в парк від новобудов центра міста.

Звичайними видами є великий строкатий дятел, сирійський дятел, блакитна синиця, костогриз, щиглик, зеленяк та кропивник, золотомушка жовточуба. Кільчаста горлиця зустрічалась переважно тільки в осінній період в парку "Б.Хмельницького", чисельність її низька (0,14 % від населення птахів).

Періодично на полюванні відмічався малий яструб. Дрізд-чикотень відмічався в середині та кінці зимового періоду, під час відвідування парків значними зграями, які підгодовувались горобиною та маслинкою вужколистною. Максимальна чисельність зграй - до 480 особин. Після

вичерпання кормової бази, зустрічі чикотеня були тільки під час транзитних кочівок до проммайданчиків та рідколісь в околицях парків.

Фауна та населення птахів в осінньо-зимовий період обох парків доволі збідніла. Велику роль у цьому відіграє не тільки дія фактору неспокою, а і практична відсутність ягідних культур, що погіршує трофічні умови для зимівлі ряду видів птахів.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ ІСНУВАННЯ РОСЛИННОСТІ СТЕПОВИХ ДІЛЯНОК ГУРІВСЬКОГО СТАЦІОНАРУ

Маркевич О.І., Сметана М.Г.

Криворізький державний педагогічний університет

РЕЗЮМЕ

Наиболее экстремальные экологические условия для степной растительности наблюдаются в местах подхода карбонатных неогеновых пород. Здесь формируются дерново-степные неполнопрофильные почвы. Условия существования для степной растительности также зависят от крутизны склонов.

RESUME

The most extreme ecological conditions for the steppe vegetation are created in the places of carbonate neogen rock's approaching. The sod - steppe soils are forming here. The existence conditions of the steppe vegetation also depend on the steepness of declivities.

Степова рослинність на Кіровоградщині знаходиться під загрозою повного знищення. Лише в деяких балках зберігаються її фрагменти. Нами було проведено дослідження умов існування степової рослинності в межах балкової системи, прилеглої до Гурівського лісу Кіровоградської області. Для цього в межах балки було закладено ґрунтово - геоморфологічний профіль та проведено ряд досліджень.

Рисунок 1

ҐРУНТОВО - ГЕОМОРФОЛОГІЧНИЙ ПРОФІЛЬ "СТЕПОВИЙ"

